

ALLES AAN DE INDIASE FILMINDUSTRIE IS VEEL

# GOD BLESS, GOD BLESS MET EEN NOG GROTER KASSUCCESS

In geen van de 600 films die dit jaar in India van stapel lopen wordt één kusje gewisseld. Is dat de reden dat de schone Rekha hete tranen vergiet onder het oog van de Arriflex 3511C — of is het haar mislukte roman- ce met Amitabh, haar drukbezette tegenspeler? Een omfloerste blik in het filmparadijs van de deel- staat Maharashtra; een illusie in het kwa- draat.

## Cas de Stoppelaar

HET DÉCOR van de film *Nishaan* is een grote, kokende vlak- te ten noorden van Bombay. De zon straalt met alles dat in haar is en de Arabische Zee laat niet na hieraan een zilte, klamme bries toe te voegen. We bevinden ons in *Filmcity*, een door de staat Maharashtra opge- zet filmparadijs, met studio's, montagekamers en 350 hectare dramatisch landschap. Productors kunnen hier 'met een script naar binnen komen en met de gemon- teerde film weer vertrekken'. Dat zegt de folder, tenminste. Midden in de vlakke, op een heu- veltje, staat een tempel van pa- piermaché en linnen. De robus- te wanden wapperen zachtjes in de wind en het halvingestorte to- rentje lijkt te huilen met grote tranen van gestold natuursteen. Aan de voorzijde zit een Sikh onder een parasol limonade te verkopen. Hij verschaft me een glaasje *Thumbs Up*, een soort In- dische Cola.

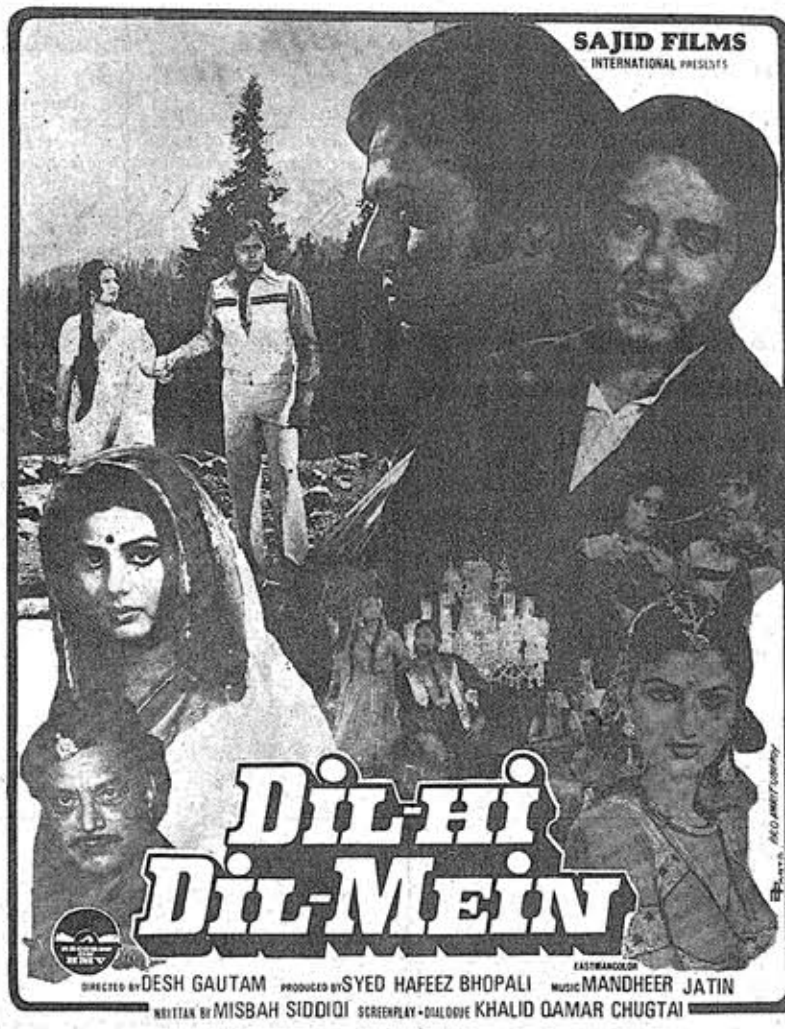
Aan gene zijde van het gebouw zit de bekendste vrouwelijke filmster van het moment: Rekha. Zij weent. Tranen biggelen on- der het oplettend oog van de Ar- riflex 3511C naar beneden en val- len op haar sari van zijde. Gouddraad glinstert in de zon, ringen blikkeren en neussieraden schitteren. Haar grote, zwartom- lijnde ogen glanzen van verdriet. Rekha kijkt naar de cinder, waar niets is te zien, behalve wat inge- zakte hutten van arme Indiërs, die zich binnen het filmdorp hebben verschanst en als contra- prestatie met décors moeten sjuwen.

Tussen de opnames door babbelt Rekha met de regisseur, een dik- ke man met een megafon in de hand, hoewel de afstand tot zijn spelers niet groter is dan vijf me- ter. De actrice ziet er tamelijk smachtend uit, ook buiten het blikveld van de camera. Zou ze nog te lijden hebben van haar on- gelukkige affaire met Amitabh? Wij lezen immers in de *Cineblitz* van mei 1982 dat zij volkomen van de kaart was toen ze de ver- houding van Amitabh met Par- veen had ontdekt. 'Zij had de draad van de telefoon, waarvan Amitabh alleen het geheime nummer wist, doorgesneden. Zij had de levensgrote kleurenfoto

van Amitabh van haar slaapka- merwand gerukt. En ze had alle opnames voor de komende maand afgezegd'. De auteur van het exclusieve interview, Swami- nathan, had haar nog nooit zo somber gezien. Maar nu, na een maand, zit ze weer voor de camera, samen met Rajesh Khanna, Jitendra, Poon- am, and others (staat met krijt op het schoolbord bij de kleedka- mers geschreven). Gelet op het aantal meters ge- produceerd celluloid is de Indiase filmindustrie de grootste ter wereld. Er is behalve een grote binnenlandse markt ook een aan- zienlijke export, want de films worden bekeken van Egypte tot en met Japan. In omzet reikt de- ze bedrijfstak zelfs de Indiase textielindustrie naar de kroon, al weet niemand precies hoeveel miljarden roepies er om gaan. Een opvallend kenmerk is name- lijk dat de Indiase film ook fi- guurlijk het daglicht schuwt — het is één van de grootste zwart- gelede reservoires in India. De krant- meldingen geregeld invallen van de belastingdienst in riante hui- zen van acteurs en actrices, maar er wordt zelden wat gevonden. Niet goed gezocht? Is de politie omgekocht?

**Joehoe**  
Slechts deze vragen — maar weinig andere — blijven on- beantwoord dankzij het uitge- breide assortiment filmtijdschri- ften dat de lezer op zijn wenken bedient met doorkijkjes in het le- ven der sterren: (Vraag aan Ra- jesh) 'Waar ontmoette je *Dim- ple*?'. Antwoord: 'Eh... ik kwam haar tegen op het verjaarspartij- tje van *Simple*, in *Joehoe*'. Alles aan de Indiase film is veel.

van Amitabh van haar slaapka- merwand gerukt. En ze had alle opnames voor de komende maand afgezegd'. De auteur van het exclusieve interview, Swami- nathan, had haar nog nooit zo somber gezien. Maar nu, na een maand, zit ze weer voor de camera, samen met Rajesh Khanna, Jitendra, Poon- am, and others (staat met krijt op het schoolbord bij de kleedka- mers geschreven). Gelet op het aantal meters ge- produceerd celluloid is de Indiase filmindustrie de grootste ter wereld. Er is behalve een grote binnenlandse markt ook een aan- zienlijke export, want de films worden bekeken van Egypte tot en met Japan. In omzet reikt de- ze bedrijfstak zelfs de Indiase textielindustrie naar de kroon, al weet niemand precies hoeveel miljarden roepies er om gaan. Een opvallend kenmerk is name- lijk dat de Indiase film ook fi- guurlijk het daglicht schuwt — het is één van de grootste zwart- gelede reservoires in India. De krant- meldingen geregeld invallen van de belastingdienst in riante hui- zen van acteurs en actrices, maar er wordt zelden wat gevonden. Niet goed gezocht? Is de politie omgekocht?



Het geld is veel, de reclame is veel. En kleurig. In stille bewon- dering sta ik op Queens Road in Bombay voor een paneel van 15 bij 25 meter groot, waarop drama- tische gebeurtenissen zich voltrekken: revolvers, bloed, rol- lende ogen en stollende harts- tochten tegen een achtergrond van rokende puinhopen, steige- rende paarden en bezwete min- naars. Er is een man met prikkel- draad rond zijn mond gesnoerd en een vrouw met een strop om haar nek. Niemand licht ooit op de reclameborden en als er gelu- chen wordt is het een valse grijns- vol tanden, zoals in de film *Te laat...*

Een vluchtige rekensom leert dat Bombay wordt opgesierd door ongeveer honderduizend vier- kante meters van dit prachtig. Dit is een schatting. Zeker is dat er 12.000 bioscopen in India zijn, met gemiddeld 650 stoelen, die 3 voorstellingen per dag ge- ven, die voor 33% zijn gevuld. Totaal, bezweert de Grote Man van de Indiase film, de heer M. H. Iswaran, gaan er dus drie mil- jard Indiërs per jaar naar een film kijken: bijna eventueel als de hele wereldbevolking. Iswaran licht tevreden. Hij is de Secretaris Generaal van de All Indian Producers Council en mag zich in die functie in een grote belangstelling verheugen. De overlast aan werk lost hij op door verschillende activiteiten door elkaar heen te vlechten. Zo telefoeneert hij tijdens mijn be- zoek gedurig door zijn vier tele- foons, dicteert een brief aan een stenotypist, ondertekent enkele documenten die hem worden aangereikt en onderhoudt zich met mij. Hij beantwoordt alle vragen in staccato-Engels en kon-

digd telkens het einde van zijn exposé aan door te zeggen: vol- gende vraag.

**Hoeveel films komen er in India per jaar uit?**  
'Ruim zeshonderd. Maar zeker het dubbele wordt in productie genomen en die komen gewoon niet af. Ze worden stopgezet om- dat de producer failliet gaat, de regisseur niet meer wil of de ac- teurs andere verplichtingen heb- ben gekregen. De gemiddelde re- lease is twee films per dag. Vol- gende vraag.'

**Er wordt altijd veel gezongen in...'**  
'We hebben één succesformule en daar wijken we niet van af. Dat is: iedere film duurt ten- minste 15.000 voet, maximaal 20.000. (drie tot vier uur, blijkt later, CdS) Dat wat betreft de- lengte.'

**'Verder is er in iedere film zang en dans...'**  
...hij telefoeneert even... — tenminste vijf keer. Dat wordt netjes verdeeld over de film. Drama, comédie, oorlogsfilm, ro- mances — altijd een lied en een danspasje, dat willen de mensen. Het duurt gemiddeld vijf minu- ten per nummer en dan blijft er nog voldoende ruimte over voor een mooie film.'

**Maakt u ook wel eens kunstzinniger films, zonder vermaak?**  
'Nee, dat verkoopt niet. Een an- der interessant punt is dat we in vele talen filmen. Ik noem: Hin- di, Tamil, Bengali, Punjabi, ga- maar door. Veel talen. Vooral Tamil, dat doet het goed in het zuiden en Hindi is ook voor de export'. Hij zet een handteke- ning onder een document en moet dan weg want er is drin- gend werk aan de andere zijde van het gebouw.

Iedereen in de Indiase filmindus- trie werkt voor zichzelf. Er is geen maatschappij zoals MGM of 20th-Century Fox. Wel zijn er ongeveer achthonderd Indiase producers, die allemaal proberen een succesfilm te maken. Een producer brengt zijn films niet zelf aan de man; ze worden ver- kocht aan zelfstandige distribu- teurs en die slijten ze weer aan de bioscopen. Een producer moet dus altijd bekende acteurs in zijn film huren, want pas dan is hij zeker van zijn distribu- teurs. Dit systeem nekt de kwalite- it van de Indiase film, omdat niemand van durft.

Door de jacht op 'verkoopbare sterren' verschijnen er maar een paar gezichten op het Indiase film- doek. De bekendste van het mo- ment, Amitabh Bachchan (Amitji voor vrienden) zit tot zijn nek in het werk, want hij neemt ten minste tien films te- gelijk op — door elkaar heen. Het is in India namelijk heel ge- woon dat een bekende acteur 's morgens in de ene film speelt, 's middags in een andere en 's avonds de binnenopnamen voor een derde bijwoont. Drama, ko- medie, geeft niet. De opname voor één film duurt gemiddeld zo'n twee jaar, omdat een regi- seur zijn sterren maar vijf dagen per maand bij elkaar krijgt. Er gaan thans geluiden op om dit systeem af te schaffen en maar

één draai per dag per acteur mo- gelijk te maken, maar dit plan is bij voorbaat al gedoemd te mis- lukken. De machtigsten onder de acteurs willen juist zoveel mo- gelijk werken, om zo snel moge- lijk nog rijker te worden. Een beetje filmster verdient al gauw een miljoen roepie per rol en Amitabh Bachchan vraagt twee- eenhalf maal zoveel. Met tien films tegelijk strijkt hij een sala- ris op van vijf miljoen gulden per jaar, en hij is volgeboekt tot 1985.

Een producer kan ook zeer rijk worden. Iswaran beschrijft de economie van de film als een *renbaaneconomie*: 'Iedereen wil een kansje wagen, net als met het gokken bij de paardenrennen. Een klein gedeelte wint wat. Maar als je denkt dat de anderen ontmoedigd worden... nee. Het volgend jaar staan er twee maal zoveel met hun film op de stoep.'

**Uitroepstekens**  
Samen met de producent Raj Bathija en met het blad *Film- information* trek ik me terug in de Odeon bioscoop in Bombay. De producent legt me uit dat hij met zijn laatste film *Mang Saja- do Meri* ('Als een meisje trouwt...') er goed uit denkt te springen, want hij heeft tenslotte Sanjeev Kumar en Rishi Kapoor weten te strikken voor de hoofd- rollen én hij is voor de opnames met de hele cast naar Zwitser- land, New York en Londen ge- weest: 'een leuke trip'.

We zullen samen de film *Desh Premee* ('Patriot') gaan zien. De zaal is schaars verlicht en tamel- ijk heet, want de airconditioning in Bombay staat op rantsoen. In afwachting tot iedereen in de bioscoop een plaatsje heeft ver- overd op zijn medemens lees ik alvast in *Filminformation* hoe goed het gaat met de film die we gaan zien: 'Wordt niet misleid door valse geruchten! Hier is de werkelijke positie van *Desh Pre- mee*: drie weken Delhi, netto-op- brengst Rs 4.457.209, ondanks de concurrentie van Amitabh Bachchan Starrer *Bemisal* en Multi-Starrer *Rajput* én de piek- periode in de schoolvakanties'. Voor wie zou deze advertentie bedoeld zijn?

Een volgende advertentie: 'Onze hartelijke felicitaties gaan hierbij uit naar Subodh Mukerji voor zijn fantastische prestatie *Teesri Ankh* ('Het derde oog')! Een re- gelrechte jackpot!!! Moge God u zegenen met een nog groter kas- succes in uw volgende hitfilm!!!' Het doek gaat omhoog, tegelijk met de temperatuur in de zaal. De film is vol dramatiek en han- delt omtrent een vaderlands- lievend mens, die in moeilijkheden komt, zewel met zichzelf als met zijn omgeving.

Rondom mij stijgt de lichaams- warmte in vlagen naar het pla- fond. De stoel is te klein, de mu- ziek te schel. Het verist een ze- kere inspanning het hoofd er bij te houden, zeker na anderhalf uur als het tempo van de film tot een onaantvaardbaar minimum is teruggeakt en de held ook nog verliefd is geworden. Er wordt echter niet gekust in de film, want telkens als de lippen elkaar gaan raken zwenkt de camera naar een ondergaande zon.

Na tienduizend voeten gepas- seerd celluloid is het teveel: nu! Buiten zakt de echte zon in schrilte Kodakkleuren weg in de Arabische Zee.

**Mister Iswaran (vroeg ik tijdens mijn bezoek) waarom stopt u niet met meer sex in uw films; dat ver- koopt toch lekker?**  
'Sex kan niet in India, nog niet, maar het wordt soepeler. Nu gaan we zien dat we alles goed laten zien — we expose the body, zo voordelig mogelijk.'

**Ik vind de Indiase acteurs en actri- ces zo pafferig.**  
'Pafferig? Hier in Bombay? Dat willen de mensen juist! We heb- ben acteurs in alle soorten en maten, dik, dun, lang, kort, maar de mensen willen dit formaat, dat verzeker ik u. *Dik* vinden magere mensen mooi. Het is een welvaartsideaal, moet u niet ver- geten'.

Hij staat op van zijn stoel en haalt adem langs zijn sigaret. 'Hier in Bombay zijn het nog *streepjes* vergeleken met in het zuiden. Man! Daar zijn ze zo!' Hij strekt zijn armen zijwaarts en geeft met zijn handen de ideale omvang aan van een zuid- Indisch acteur.

'Daar willen ze het zo'. Lang- zaam draait de Secretaris Gene- raal van de All-Indian Producers Council met dribbelpasjes om zijn as, met de handen vijf, al- vorens één van de telefoons op te nemen die al even stond te rinke- len.

De film lijkt dus gemaakt door het voortuitstrevende deel van de Moral Majority League. Afschuwelijk. *Blade Runner*, de film waar Rutger Hauer een onmens in speelt is weer meer gericht op bloed- dorst. Hauer drukt langzaam iemands hoofd fijn (in Dolby Stereo) en breekt vervolgens twee vingers van een achtervol- ger. Wat later likt hij zijn ving- ers af die hij even in een her- haaldelijk getoonde wond doopt van een mevrouw met een lang gefilmde doodsstrijd. Een andere dame valt per ongeluk door 5 (vijf) ramen en loopt daarbij nog- al wat open wonden op die we goed te zien krijgen. Mmmmmmm. Als iemand dood is wordt immer zijn lijk en de open ogen in close up genomen. Nicolas Meyer, de regisseur van *Star Trek II* en *The Empire Strikes Back* noemt het gewoon een vorm van pornografie, hoe- wel er in *Star Trek II* ook kleine bloedige wezentjes uit iemands oor komen kruipen. Andere regi- seurs roepen dat Hamlet en King Lear ook bloedig zijn maar Isaac Asimov, de SF-schrijver, meent terecht dat de klassieke schrijvers bloedige scènes ge- bruikten om het bloedige, on- menselijke karakter van iemand te tonen, terwijl het moderne bloed er alleen is voor het bloed zelf.

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

Harry Belafonte

Woody Allen

Het adres is ACLU, 132 West 43rd Street, New York NY 10036. In het comité hebben o.a. zitting: Woody Allen, Lauren Bacall, Harry Belafonte, Ellen Burstyn, Michael Cain, Dick Ca- vett, Jill Clayburgh, Robert de Niro, Mia Farrow, Peter Fonda, Gene Hackman, Diane Keaton, Jack Lemmon, Myrna Loy, Tony Randall, Martin Scorsese, Carly Simon, Stephen Sondheim en Meryl Streep. Zij vragen steun onder het mo- to: *We're the Performing Arts Committee for Civil Liberation. We don't just talk. We act.* Aan hen ligt het dus niet. Zoals u bekend is 'leven' er woorden en uitdrukkingen in de Nederlandse taal. Sommige zijn van oorsprong aardig maar ver- worden tot afschuwelijke clichés; andere komen net opzetten en mogen langer mee, of zijn aardig maar staan op het punt van uit- sterven, waardoor de taal ver- armt. Het ligt in mijn bedoeling elke maand een paar woorden te mel- den die de taal vervlakken en een paar die de taal verrijken. Zoals: GEEN TAAL: kommer en kwel; met name (kan meestal worden vervangen door *vooral*, tenzij het een naam betreft). best wel. TAAL: Meneer; Dahag! Kan ik u helpen?

De film lijkt dus gemaakt door het voortuitstrevende deel van de Moral Majority League. Afschuwelijk. *Blade Runner*, de film waar Rutger Hauer een onmens in speelt is weer meer gericht op bloed- dorst. Hauer drukt langzaam iemands hoofd fijn (in Dolby Stereo) en breekt vervolgens twee vingers van een achtervol- ger. Wat later likt hij zijn ving- ers af die hij even in een her- haaldelijk getoonde wond doopt van een mevrouw met een lang gefilmde doodsstrijd. Een andere dame valt per ongeluk door 5 (vijf) ramen en loopt daarbij nog- al wat open wonden op die we goed te zien krijgen. Mmmmmmm. Als iemand dood is wordt immer zijn lijk en de open ogen in close up genomen. Nicolas Meyer, de regisseur van *Star Trek II* en *The Empire Strikes Back* noemt het gewoon een vorm van pornografie, hoe- wel er in *Star Trek II* ook kleine bloedige wezentjes uit iemands oor komen kruipen. Andere regi- seurs roepen dat Hamlet en King Lear ook bloedig zijn maar Isaac Asimov, de SF-schrijver, meent terecht dat de klassieke schrijvers bloedige scènes ge- bruikten om het bloedige, on- menselijke karakter van iemand te tonen, terwijl het moderne bloed er alleen is voor het bloed zelf.

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

De film lijkt dus gemaakt door het voortuitstrevende deel van de Moral Majority League. Afschuwelijk. *Blade Runner*, de film waar Rutger Hauer een onmens in speelt is weer meer gericht op bloed- dorst. Hauer drukt langzaam iemands hoofd fijn (in Dolby Stereo) en breekt vervolgens twee vingers van een achtervol- ger. Wat later likt hij zijn ving- ers af die hij even in een her- haaldelijk getoonde wond doopt van een mevrouw met een lang gefilmde doodsstrijd. Een andere dame valt per ongeluk door 5 (vijf) ramen en loopt daarbij nog- al wat open wonden op die we goed te zien krijgen. Mmmmmmm. Als iemand dood is wordt immer zijn lijk en de open ogen in close up genomen. Nicolas Meyer, de regisseur van *Star Trek II* en *The Empire Strikes Back* noemt het gewoon een vorm van pornografie, hoe- wel er in *Star Trek II* ook kleine bloedige wezentjes uit iemands oor komen kruipen. Andere regi- seurs roepen dat Hamlet en King Lear ook bloedig zijn maar Isaac Asimov, de SF-schrijver, meent terecht dat de klassieke schrijvers bloedige scènes ge- bruikten om het bloedige, on- menselijke karakter van iemand te tonen, terwijl het moderne bloed er alleen is voor het bloed zelf.

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).

Robert Hardy (The Yorkshire Vet) zegt dat het publiek nog al- leen klassieke drama's wil zien als het echt goed gedaan wordt, met top-acteurs en top-regie en liefst op televisie. Intussen wordt de persoonlijke vrijheid in Ame- rika bedreigd. De slechte smaak wordt wet, UN-American Activities zijn weer strafbaar in ver- schillende staten, homoseksuali- teit is natuurlijk heel erg un- American, boeken worden ver- brand (Mark Twain, Shakespeare omdat hij van *bed* een werk- woord maakte) en wie aan Adam en Eva komt moet er uit. Bidden is verplicht. Een groot aantal ac- teurs verzet zich tegen deze gang van zaken. Zij noemen zich het *Performing Arts Committee* van de ACLU (de American Ci- vil Liberties Union).